

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema uredništvo, ulica Torrente 12.

EDINOST

«Edinost»

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoldne.

Cena za vse leto s prilogo 7 for., za pol leta 3 for. 50 nov. — Edinost brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri uredništvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

«Edinosti je moč».

Narodna trdnjava.

V ponedeljek se je kar na tihoma v Trstu vršilo dejanje, ki ima največji pomen za naš narod: odprlo se je po mnogih težavah pri sv. Jakopu otroško zabavišče; lepo število nedolžnih otrok, njim na čelu učiteljica, pomikalo se je lepo parček za parčkom proti cerkvi sv. Jakoba, kder jih je čakal odbor tržaške podružnice sv. Cirila in Metoda in še več drugih rodoljubov in slovenskih starišev omenjenih otrok.

Č. gosp. Sever je bral sv. mašo pri altariju Matere Božje in ganljivo je bilo videti, kako so otročiči s povzdigenimi ročicami prisustvovali božji službi, veliki pa Boga prosili, da bi pod svoj najmočnejši zaštit vzel malo trdnjavo, katera ima braniti naše otroke ne le pred potujčevanjem, temuč tudi pred zdivjanjem in pred brezbožnostjo, katera se po Trstu žali bože na vso moč širi, posebno pa mej ono mladino, katera se odtuji jeziku in šegam poštene slovenske matere.

Stvar sama ob sebi je na prvi videz majhna; ima pa vendar za nas tržaške Slovence tolik pomen, da moramo Boga hvaliti, da nam je dal dočakati dan, ko smo v Trstu odprli prvo slovensko zabavišče, — v katerem je uže precej v začetku vpisanih 49 otrok, katerih število se pa gotovo še tako pomnoži, da bode prej ko prej treba skrbeti za drugo vrtnarico, in kaj bo še le prihodnje leto, ko slovenski stariši še la bolj spoznajo dobroto in korist te naprave. — Prvo to zabavišče pa ne sme ostati samo; premalo bi bilo z njim storjeno za Slovenstvo v Trstu; silno potreben je drug otroški vrt bolj v središču mesta, to je tam kje blizu postaje, bodisi kje na Belvederji, ali pa na Veduti Romagna.

V omenjenih delih mesta je mnogo slovenskih, tudi bolj premožnih družin, ki težko čakajo, da se jim napravi slovensko zabavišče za njihove otroke, in ker se bode tako zabavišče v omenjenem kraju skoro gotovo moglo samo vzdržavati, uprav zato je treba, da se merodajni krogi precej pobrigajo za drugo, še važnejšo trdnjavo.

Iz teh obeh trdnjav pa napravimo dobro seme za slovenske ljudske šole v Trstu in ko si tudi te ustanovimo, ali priborimo, potem smo postavili našej narodnosti v Trstu najboljše in najgotovjše trdnjave. — Važna je čitalnica, važna je Sokol, še važnejša so delalska podporna društva; toda vse to nas ne more še tako zdatno braniti pred potujčevanjem, kakor nas bodo mogle tega braniti slovenske ljudske šole. — Te imajo biti prave trdnjave naše narodnosti v Trstu; te trdnjave nam bodo dajale boljših potomcev, nego so tisti mnogi, ki dandanes zaničujejo jezik svoje matere in so se vrgli v naročje novošegovskega bogotajstva in nazovil liberalizma, ki odgojeva le surovost

in uničuje vse najlepše čute v človeškem srci.

Skoraj nepoznat čin v ponedeljek je torej prevelike važnosti za naš narod in tudi za našo cerkev. Zatorej pa naj se slovenske družine v Trstu, naj se sploh vsi naši bratje tudi zunaj Trsta vesele tega čina v začetku leta 1887, in vsi skupaj naj nastojajo, da ta čin ne ostane osamljen, ampak naj porabijo vsako priliko, da pribavijo zdatne podpore družbi sv. Cirila in Metoda, ker le tako bodo mogli nastopiti novi čini in le potem se bode mogel naš narod povsod, kder zdaj stanuje, ne le obraniti, temuč tudi pridobiti si pravo veljavo poleg drugih kulturnih narodov, kateri mu danes še nočejo priznavati pravega mesta in njegovih nerazrušljivih pravic. To je namen in pomen naše male trdnjave pri sv. Jakobu, katero Bog ohrani po svoji najvišji volji, in brani ter vzdržavaj pa naš mili narod!

Deželni zbori.

Goriški.

(Šesta seja, 22. decembra.)

Navzoči so bili vsi poslanci razen dr. vit. Tonklija in dr. Rojca, ki sta bila zadržana.

Dr. Nik. Tonkli poroča o prošnjah učiteljskega društva Tolminskega in Sezanskega za premembo sedanje deželne šolske postave v raznih točkah. Iz razlogov, navedenih uže lani ob enaki priliki, preide zbor o teh prošnjah na dnevni red. Poslanec Ivančič poroča v imenu pravnega odseka ovladnem predlogu glede premembe lovske postave ter nasvetuje, naj se sklepanje o tem odloži in naj se naloži dež. odboru, da stopi v dogovor z dež. odboroma tržaškim in istrskim glede lovske postave in naj predloži v bodočem zasedanju dež. zboru načrt popolnoma nove postave zastran lova, ki naj bi bil kolikor mogoče enak za vse Primorje. Vladni zastopnik dvorni svetovalec baron Rechbach priporoča, naj bi se vladni nasvet uže danes sprejel, ker bi se s tem ne oviralo, da bi se k letu vsa postava premenila. Dež. glavar stavi na glasovanje odsekov predlog, ki se sprejme. Ivan Gasser poroča o računu za 1885 in o proračunu za 1887 gospinskega zaloga, ki se sprejme nepremenjen. Dohodki in stroški leta 1885 bili so enaki in so znašali 6.235 gl. 67 kr. Dohodki l. 1887 so preudarjeni s 6.126 gl. stroški pa s 6.305 gl. Primankljaj 179 gl. se pokrije z odbitkom 5% pri vsaki prebendi. Dr. Gregorič poroča je o računu zemljiško-odveznega zaloga za l. 1885 in o proračunu tega zaloga in deželne gluhozemnice za l. 1887. Nasveti finančnega odseka sprejeli so se nepremenjeni; za prvi zalog plačevala se bo tudi leta 1887 naklada 9% na vse državne neposredne davke.

Dr. Abram poroča o nakladah nekaterih občin, ki presegajo postavno mero in ki potrebujejo najvišjega potrjenja. Odobri se načrt postave, ki dovoljuje višje naklade, za občine: Scodovacca, Viscone, Chiopris, Gradišče ob Soči, Joanniz, Ajba, Dornberg, Lokavec, Idersko, Dutovlje, Slivno, Pevma. — Dr. Pajer poroča v imenu dež. odbora o novem statutu (pravilih) dež. gluhozemnice ter predlaga, naj se sprejme, kakor so bile predložene. Dr. Gregorič nasvetuje, naj se izvoli poseben odsek 7 udov, ki naj pretrese novi statut ter poroča o njem dež. zboru. Nasvet se sprejme. — Po predlogu istega poročevalca sklene zbornica: 1. v poslopje

deželne gluhozemnice vzida se spominska plošča zaslužnemu ravnatelju rajnkemu Andreju Pavletiču; 2. potrdi se imenovanje č. g. Josipa Bajca ravnateljem dež. gluhozemnice; 3. vzame se z zadovoljnostjo na znanje poročilo deželnega odbora o hvalevrednem vedenju osebnosti v zavodu med dolgo boleznijo umrlega ravnatelja; 4. dovoli se z ozirom na službovanje nagrada prvemu učitelju Frid. Lenardigu 300 gl., drugemu učitelju Ant. Rudežu 150 gl. — Francu Švari, nadučitelju v Podgori, dovoli se pokojnina v znesku 7 osmin plače od 1. januarja 1887 naprej.

V imenu peticijskega odseka poročal je dr. Venuti o vladinem pozivu, da bi dežela pomagala ustanoviti in vzdrževati obrtno šolo v Trstu, ter predlagal, naj zbornica pristopi o tej točki na dnevni red. Vladni komisar dvorni svetovalec baron Rechbach priporočal je, naj bi zbornica določila donesek v smislu vladinega poziva. Poročevalec Venuti zagovarja svoj nasvet v daljšem govoru. Pri glasovanju sprejme se nasvet peticijskega odseka. — Po nasvetu poslanca Ivančiča v imenu peticijskega odseka dobijo podpore naslednji visokošole: Anton Povšič, Franc Pavletič, Ludovik Gulin, Eduard Strausgitt, Peter Defranceschi, Rudolf in Viljem Dominko (pogojno) po 80 gl., in Matko Primožič 50 gold.; a naroči se deželnemu odboru, naj se do dobra prepriča, predno izplača te podpore, ali obiskujejo dotični dijaki, posebno pravniki, redno šole, na katerih so vpisani. — Poslanec dr. Venuti poroča o prošnjah italijanskih dijakov za podporo. Po 50 gl. dobita: Rihard Pistotnig in Evgen Klietsch, po 80 gl.: Cezar Marinig, Štefan Pahor, Josip Cechet, Rihard Schmutz, Napoleon Morpurgo, Hijeronim Lucchi, Alojzij Ratzman, Oton Rubbia, Karol Jellen in Anton Vidoz, dalje: Anton Vidrig, Leon Candido in Valerijan Venier, razen onega izmed teh, ki dobi Prokopov štipendij. Karol Toso dobi podporo 100 gl., ako dokaže, da da se je vpisal v katero slikarsko šolo ali akademijo. — O prošnjah Jos. Delnerija, Jos. Brumata, Marka Marege in Emilija Hovainskega prestopi deželni zbor na dnevni red. — Družbi sv. Vincenca v Gorici dovoli se za zavod „Vicentinum“ in za študentovsko kuhinjo vkup 200 gl. — Jožefi vdovi po ranjkem Jerneju Radizzi, učitelji, dovoli se podpora 40 gl. — O prošnji učitelja Janka Lebana za podporo k izdavi literarnih svojih proizvodov prestopi se na dnevni red. — Dunajskemu študentovskemu podpornemu društvu „Asylverein“ dovoli se podpora 50 gl. — Prošnja podpornega društva za bolne dijake na Dunaji se zavrne. — Prošnja Andreja Benka in tovarišev iz Brnice, da bi se jim olajšalo plačevanje zastankov v zemljiščno-odvezni zalog, odstopi se dež. odboru z naročilom, naj se jim polajšave dovolijo, ako plačajo v dveh mesecih vsaj četrti del glavnice. — Korminskemu cestnemu odboru dovoli se, da ostane v veljavi in da ne zapade podpora 1562 gl., ki se mu je dovolila, že leta 1884 za cesto in most v Chioprisu. — Poslanec Mahorič poroča o prošnjah vdove Schaup za odgojno podporo njenim otrokom ter društva avstrijskih živnozdravnikov in zadruge pomočnih železniških uradnikov za podporo. Po nasvetu peticijskega odseka, v katerega imenu je Mahorič poročal, zavrnejo se te prošnje.

S tem je bila seja končana.

Istrski.

(VIII. zadnja seja, 21. decembra.)

21 poslancev. Poslanec Jenko utemeljuje svoj predlog, katerega je stavil v zadnji seji, omenja velikanskih zmešnjav, ki obstoje v političnem okraju Volovskem glede gozdne uprave, ti dajejo mu povod, staviti predloge, kateri izvedeni mogli bi celo zadevo urediti.

Ti neredi, reči bi se moglo prevladanje nezakonitosti, obstoje deloma vsled prestrožega izvajanja gozdnega zakona iz leta 1852, deloma od kar je c. kr. namestništvo leta 1873 izdalo naredbo, da treba vsled omenjenega zakona namestništvu dovoljenja zadelitev gozdov in deloma od časa, ko so uvedene nove zemljiške knjige.

Gozdni zakon ni ustvarjen za naše kraje, ni primeren našim odnošajem. Hvalevredno je vzdržati ali zboljšati sedanje gozde. Vendar, ako se stori več, nego treba, more se škoditi mesto koristiti.

V Podgradskem okraju so gozdi večinom razdeljeni na posameznike. Te delitve vršile so se deloma v sporazumenji i z dovoljenjem tedanje politične oblasti Podgradske in posamezniki uživajo svoje dele uže kakih 20 let v popolnem prepričanji, da je vse v redu, ker so delili s privoljenjem politične oblasti. Nekateri uživali so več, nekateri manj. Deli so toraj zdaj popolnem neenaki. Mnogo jih je tudi prodanih. Plačale so se pristojbine od kupa. Kaj pomenja kmetu plačati pristojbine, more soditi samo oni, ki živi z narodom. Koleki i pristojbine so pečat vsakej pogodbi, katere nikdo več razdirati ne more. A prišla je naredba vis. c. k. namestništva leta 1873 in okr. glavarstvo razumelo jo je tako, da so ž njo vse prejšnje delitve uničene, ako tudi jih je dovolila okrajna gosposka. Tako nastale so zmešnjave, kakoršno težko da obstoje drugod, nastali so procesi, ki narod neizmerno oškodujejo.

Ko so se izdelale nove zemljiške knjige v Podgradskem okraju, vpisala so se vkupna imetja kot z adruge. Te zadruge nadzorujejo se vsled vladnih naredb, ki mnogokrat nemajo zakonske podlage. Iz tega sledi, da je vse delovanje nedoločno, da se mnogokrat izdajajo strogi in prestrogi ukazi, ki so neizvedljivi in se morajo opustiti ali predrugačiti. Narod je v vednem boji z njimi in zgublja zaupanje do vladnih organov, trdeč, da se ga ne hoče samo omejiti v uživanji pravic, nego da se mu hoče vzeti lastnina, t. j. gozde podražvati. Toliko let od kar obstoji gozdni zakon, storilo se ni nič, zdaj se hoče vse obenem, ne gledé na to, da se narodu na mah odjemlje glavni vir življenja, ne da bi se nadomestil.

Da se vse te zmešnjave odpravijo in red uvede, priporočam vis. zboru topla sprejeti moje predloge.

Poslanec dr. Laginja podpira Jenkov predlog. Narod ne more živeti s svojimi pridelki nad 3 mesece. Osvetljuje predpis davkov in navaja drastične primere. Preživeti mora se iz gozda. A les nema vrednosti. Vagon drv iz Siska je na Reki ceneji, nego vagon drv iz Veprinca, ki leži poleg železnice baš pred Reko. A še za malenkost treba dosti prošenj in rekurzov, kakor n. pr. Veprinska občina, ki je hotela iz svojega nad 5000 oral obsezajočega gozda vzeti vrednosti za 1000 gl. Ako kdo kaj poseka brez dovoljenja, plačati mora odškodnino (sam v svojem) in globo, ki je najmanja 5 gl. Ako ne more plačati, pride v zapor in temu se ljudje privadijo, ker v zaporu bolje žive, nego doma. — V Podgradskem okraju obstoje zadruge, ki niso konstitutivane, ker ni zakona, koji bi to določal. Ne ve se, kdo jih zastopa ali nadžupan ali vaški župan. Najvišje sodišče ovrglo je že celo pravdo samo zaradi tega, ker zadruge niso bile pravilno zastopane. Gozdi so razdeljeni, deli različni, prodani. Da se zopet zlože, bila bi največja krivica. To je velikanski kaos. Zadnji nemiri v Kastvu imajo tu svoj koren, kakor tudi zmešnjave v Lovranu, vsled katerih je moral župan od-

stopiti. Na jedni strani se samo ukazuje, na drugi se ne poučuje.

Deželnega glavarja namestnik dr. Amorsosa je za prvi del predloga, ker z drugim napravil bi se majhen parlament, ki ne bi dosegel zaželenega:

Poslanec dr. Laginja meni, da je glavni namen predloga, to zadevo vendar že jedenkrat urediti, narodu razjasniti, poučiti ga in brzo delati, da s svoje strani nekoliko popusti, a od druge vlada tudi. Boj se, da ne bode prekasno s študijami in predlogi in se bode revnim kmetom še tako godilo, kakor dozdej, ko obsojeni odhajajo iz pisarne in se za njimi kriči: „zahlabot“.

Pri glasovanju vsprejet je prvi del predloga jednoglasno, drugi del pade.

Poslanec dr. Costantini poroča o izvesti deželnega šolskega nadzornika. Debatu udeležijo se Spinčić, Babuder, dr. Campitelli, dr. Buba, dr. Laginja in dr. Amorsosa. — Večina šla je za tem, da je uspeh nepovoljen in da učitelji politikujejo. Dr. Laginja: Učitelj 24 let star ne treba imeti brnjice. Njegova sveta dolžnost je poučevati narod o pravicah, ki jih ima po zakonu in o materijalnem in moralnem napredku.

Vsprejme se prodlog šolskega odbora, naj vlada preiskuje, zakaj se ne doseže popoln uspeh v narodni šoli.

Potem vsprejme se tudi predlog dra. Amorsosa, da, ker je učiteljske v Koprnu slovansko (n' istina, ker je italijansko, hrvaško in slovensko. Opom. por.) naj se ustanovi v Trstu italijansko učiteljske.

Poslanec dr. Costantini predlaga v imenu šolskega odbora, ponoviti priporočilo vladi, da ustanovi italijansko juridično fakulteto v Trstu. (Prej so vedno predlagali: v jedni italijanske provinciji monarhije! — Op. por.)

Govore poslanci Spinčić, dr. Laginja, dr. Gambini.

Poslanec Spinčić nasvetuje k odobrenju predlogu dodatke, naj bo z njo združena ob jednom hrvaška ali slovenska juridična fakulteta, ker oni razlogi, katere navajajo Italijani za italijansko, veljajo tudi za slovensko. — Nadalje predlaga, ker imajo Italijani svoje gimnazije, vladi priporočiti, naj ustanovi hrvaško gimnazijo v Pazinu, od koder bo sedanja nemška premeščena v Pulj. (Dr. Costantini, Pazinski poslanec, bivši tamošnji župan, glava Italijanov Pazinskih ni podpiral predloga o gimnaziji, koji niti v obravnavo ni prišel, ker ni imel predpisane podpore.)

Poslanec dr. Laginja stavi sledeči predlog: Vis. vladi priporoča se ustanoviti v jednem južnih krajev države juridično fakulteto s polno pariteto učnih jezikov italijanskega in hrvaškega ali slovenskega.

Poslanec dr. Gambini govori proti predlogu, na kar poslanec Spinčić opazi, da ako ne vsprejme večina njegovega predloga, bo imela vlada najbolji uzrok, odbiti zahtevo po italijanski fakulteti, ker, reče jim, kar nečete dati nam, tudi vlada vam ne more dati.

Večina vsprejme predlog šolskega odbora.

Ko se reši, oziroma ovrže se rekurz Topolovčanov proti neki odločbi deželnega odbora, sklene deželni glavar letošnje zasedanje. Zbor zakliče cesarju „evviva in živio!“

Politični pregled.

Na novega leta dan se je že mnogokrat pri odgovorih vladarjev na voščila za novo leto odgrnila zavesa političnih razmer, ki so bili poprej še v temi, zato možje, ki delajo v politiki, na ta dan najbolj prežé, da bi potem zvedeli, ali prorokovali, bo li mir, bo li vojna. To je bilo posebno, tako rekoč v modri, ko je vladal Napoleon tretji; vsa Evropa je takrat z največjo radovednostjo, z bojaznijo i nado pričakovala, kako Napoleon odgovori zunanjim poslanecem na čestitanje k novemu letu. Avstrijskemu poslancu Meternichu je na novega leta dan rekel: Žal mi je, da naše razmere niso več take, kakor bi želeli; s tem je Avstriji tako rekoč napovedal vojno, ki je res nastopila v Italiji. — Tudi letos, ko je politično nebo po vsej Evropi zelo oblačno, pričakovalo se je, da na novega leta dan pade kaka beseda, iz katere bi se sklepalo na mir, ali vojno. Ali to se ni zgodilo, vladarji in oni, ki delajo politiko, ali vsaj o njej več vedó, nego drugi ljudje, bili so jako zaprti, ali pa celo optimisti. — Da začnemo z Madjari, ker oni hočejo biti povsod prvi, tedaj hočejo tudi največ ve-

deti. Prišli so voščiti srečo ministarskemu načelniku Tiszi i to se ve da, vprašali so ga tudi glede zunanje politike. Tisza sicer ni Napoleon i tudi ne bode, zunanja politika ni v njegovih rokah, a vendar je moral odgovoriti ter naglašal, da madjarske vlade prizadevanje ne more drugačno biti, nego za ohranitev miru, ako se to ujema s častjo in interesi države in domovine. To so fraze, ki so uže sto — in stokrat prebavljene. — Nemški cesar pri sprejemu o politiki še govoril ni, francoske republike načelnik pa je izrekel upanje, da petnajstletno mirno dobo podaljša močrost vlad v srečo narodov. — Tako je tedaj vse za mir, in mi verujemo, da se vsaka vlada boji vojne, ker vsaka je v strahu, da lahko vse zgubi, ako bi začela vojno, ker se na prijateljstvo in podporo nobene druge države ne more zanašati, in prav zaradi te bojzani utegne to leto Evropa še mirna biti; a na dolg mir pa se ni zanašati; prej ali slej se kaj uže, ki zbudi strahovito evropsko vojno; če vetrovi od vseh strani pritiso oblake, mora začeti treskati i liti ploha; če so vse države do brade oborožene, ne more biti dolgo miru. Mladi naš rod dočaka še strašne vojne, ki predrugečijo zemljevid vse Evrope; Turčije i morebiti še katere druge male države ne bo več na zemljevidu.

Avstrijska in Ruska vlada ste sklenili pogodbo, zastran vzajemnega izganjanja taci ruskih in avstrijskih podanikov, ki nemajo ob čem živeti ter bežajo po deželah, pa nemajo potnega lista.

Bolgarska deputacija celo v Londonu ni dobro opravila. Razlagala je angleškemu ministru zunanjih zadev bolgarsko stanje, trdila, da ni mogoče, da bi Bolgarija sprejela za vladarja mingreljskega kneza, katerega je priporočila Bolgarom Nemčija. Potrdila je deputacija tudi, da volitev prejšnjega kneza ni več mogoča, če tudi ga Bolgarija najbolj želi; prosila je, naj Angleška posreduje, da Bolgarija, kakor hitro mogoče, dobi novega kneza, le Mingrelca ne, za katerega Bolgari ne marajo, sicer pa Bolgarija želi prijateljstvo z Rusijo. — Angleški minister Iddesleigh, če tudi je bil neskončno ljubeznjiv ter je deputacijo povabil na svoje posvetje in jo izvrstno pogostil, vendar ni mogel drugega zagotoviti, nego, da ima Angleška sočutje do Bolgarov, drugega pa Angleška ne more storiti, ampak Bolgari se morajo porazumeti z velevlasti, ki imajo v prvi vrsti tam svoje interese. To je bolgarsko deputacijo gotovo jako poparilo, ker prav na Angleško so sedanji bolgarski vladarji stavili vse svoje upanje, in zdaj jim je tako izpodletelo, Bolgarska deputacija bi zdaj pač najboljša storila, da ne obišče nobene vlade več, ampak se kar naravnost vrne v Sredec; na svojem popotovanju ni pridobila slave sebi, Bolgariji pa je več škodovala, nego koristila. — Zdaj vé, kake možje so Angleži in gotovo jej je žal in vsem pravim Bolgarom, da so se zanašali na angleško podporo, na angleško perfidijo. Naj jih to spametí.

Angleška vlada je še vedno v velikej zadregi za finančnega ministra. Salisbury je ponudil Goeschen-u to ministerstvo, a ta zahteva nekatere pogoje, in Salisbury mu obeča, da se pokličeta v zgornjo zbornico dva Gladstone-ova pristaša, ako on prevzame ministerstvo. — Gladstone pa je v časnikih izjavil, da odobruje vzroke, zaradi katerih je Churchill iz ministerstva stopil ter priporoča svojim pristašem, naj se drže sedanje politike i naj ne opuščajo nobene prilike, da zopet pridobé pobegle liberalce. Gladstonejeva doba se zopet bliža. Opomniti nam je le to, da so angleški liberalci res liberalce — poštenjaki, popolnoma nasprotni avstrijskim liberalcem, ki so voščidel — vsi ne — kaj bi rekli: ljudski oderuhi; judje et consortes. Na Angleškem je to prav nasprotno, tam je liberalce poštenjak — pri nas pa se liberalce sodi vse drugače, in sicer tako, kakor je zaslužil.

DOPISI.

Od sv. Ivana 1. januarja. [Izv. dop.] Pričakovali smo tudi letos veselih svetih Božičnih praznikov, vreme je bilo ugodno, oba sveta praznika smo bili pri božjej službi, naši vrli peveci, moramo njim glasno reči: prav lepo so pri sv. masi peli, tudi pri popoludanskej službi božjej so v redu svojo dolžnost storili.

Mej službo božjo je č. gosp. župnik cerkyene darove nabiral. Drugi dan, t. j. sv. Štefana dan smo imeli enako službo božjo, vse je bilo lepo, vse v redu. Ali na večer pa vse drugače, kakor lani; v krčmi g. Odinala, prav v hiši, kder naš vrli in častiti poslanec gosp. Stefan Nad-

lišek biva, pričakovali smo, da tudi letos priredi pevsko društvo „Zora“ od sv. Ivana podoknico v čast našega vrlega okoličana in narodnega poslanca g. Stefana Nadliška in tudi našemu č. gospodu župniku Ivanu Trevnu z lampami in faglami, kakor uže dve leti zaporedoma, a letos vsega tega ni. — Kde je bil letos gospod predsednik omenjenega društva, J. M. Udovič, podpredsednik gosp. Jože Negode, Franjo Godina in drugi vrli narodnjaci in soudje tega lepega društva, kateri so se največ zanimali za to stvar? Kaj imajo g. Nadlišek, gospod župnik in drugi k temu reči? Pomislite. — Ali morebiti, ko bi omenjeni gospodje čeber vina obečali, onda gotovo bi se „Zora“ isti večer skupaj spravila in še drugi bi se pridružili, da bi pili, a kadar se tiče pa dolžnosti in spodobnosti, tačas pa jih ni. Zatorej „Zoraši“, ako vi mislite, da se Vam je kdaj krivica godila, vrzite vse v nemar in spravite se zopet skupaj, da se bodo zopet naši glasovi iz naših grl čuli in ne žalite ljudi z grdimi besedami, kakor se vedno čuje.

Prosim Vas, ne zamerite, ako sem Vas po vrednosti nekaj piknol, upajoč da bodem še čul glas naših vrlih „Zorašev“. Zorašk podpornik.

Ospa 1. januarja. [Izv. dop.] Zopet smo doživeli vesel dan v naši milej Ospi. 30. decembra min. leta se je vršila v šolski obani volitev novega župnika. Po poldrugoletnem mučeništvu je bil izvoljen od 94 prišlih volilcev z veliko večino 92 glasov čestiti gosp. Filip Vončina in župnika tej župi. Ko je bil izid znan, zaorili so vrli volilci trikratni živio. Zvonovi so zapeli in topiči krepko odgovarjali. V novem gosp. župniku smo dobili za blagost poverjenih ovčie unetega pastirja. Naj bi ovčice rade poslušale njegov glas, ki jim bo kazal pravo pot v večno domovino. Naj se vsi družijo v molitvi in ga podpirajo v njegovem težavnem poklicu, da skupno dosežemo, kar je skleneno z njegovo sveto dolžnostjo.

De se je moglo vse to tako lepo in častno iziti, zaslužili so si hvalo dobromisločnih osapskih faranov vrli Mačkoljani, kateri so v polnem številu prihiteli na volišče, ter tako dali pečat temu blagodejnemu činu. Kedo bi bil mogel še omahovati, ko je štel za sveto stvar unete bojnik. Izkadilo se je veterinjstvo v pravi nič, katero je bilo krivo marsikaterim mukam. Pravica nosi zdaj visoko svoj zmagonosni prvor. Čast naj doni po vsej fari tem vrlim sinovom svete matere cerkve. Blagoslovljeni naj bodo taki značiji in naj služijo v svarilni izgled, da v borbi se loči lulika od pšenice.

Po volitvi so se zbrali ti vrli sokoli pri kaplici božjej, da dajo oddušek svojim notranjim čutilom. Vrtile so se zdravice in navdušeni „živio novi gosp. župnik“ se je odmeval po gostilni vrlega g. Slavca, da se je gostilna tresla.

Zapisan naj bode ta veseli dan v kroniko osapske fare s zlatimi črkami, da bodo potomci znali, kakšni so bili nekdaj mačkoljanski predniki.

Častitemu gosp. K. in osapskemu svetovalcu in vrlim županom ter vsem drugim volilecem naj doni zaslužena hvala in veselo srečno novo leto!

Podstenski.

Iz avberske občine 1. januarja. [Izv. dop.] Imeli smo slabo deževno vreme dolgo časa, pa star pregovor pravi, da za slabim pride dobro in tako smo dočakali tudi mi. Imeli smo letos prav vesele božične praznike, tako da še malo kedaj tako, naš gosp. župnik je vse tako vrval po novem redu, da je bila vsa občina zadovoljna; bile so tri svete maše zjutraj; popolnó ni bilo maše in to je hvalevredno; druga leta so čakali ljudje maše in pri tej priložnosti so se opili in tako so nered delali v hiši božjej, kakor se je čitalo lansko leto v „Soči“.

Omeniti moram tudi našega gosp. organista, ker on je tudi veliko pripomogel, da smo imeli tako vesele praznike, z izvrstnim orgljanjem in petjem, njemu gre čast in hvala za obili trud, da je izučil deklice tako izvrstno v petji, da mora vsakemu človeku srce od veselja zaigrati, kadar jih sliši peti.

Kar se tiče šole, moram tudi omeniti da nismo imeli še takšnega učenika, odkar šola stoji v Avsberu, da bi tako pridno in izvrstno učil našo mladino; zadovoljni smo skoraj vsi z njim, pa vender ne vsi; a ne bom tukaj govoril, zakaj niso vsi zadovoljni, saj vsak lahko razvidi, da ako smo vsi veliki, nečemo biti drug drugemu pod strah, in tako je tudi tukaj in to obžaluje vsa občina.

Imam še nekaj, kar bi rad položil na srce našemu kmetiču, ki tiči v revni nadlogi, stiskan od vseh strani tako, da mu ni več mogoče nositi tako težke butare, katera mu je naložena, on toži o slabej letini in velikih davkih in vse to je res hudo, ali dostaviti moram še eno večjo butaro, katera ga tlačí in ga tudi potlačí, ako se ne predrugečijo, in ta butara je gizdavost v noši naše mladine, da ne razločiš več kmeta od gospode; naša dekleta so zdaj tako oblečena kakor „maškare“ o pusti, da se mora človek ustrašiti, ko vidi tako našemljeno. Gizdavost v obleki tepe te, ubogi kmet, in če uže fant na paši mora v ustih imeti cigaro, potem ne more dobro biti.

Domače vesti.

Našim naročnikom! Prosim vso ono gospodo, katerej smo poslali naš list tudi v novem letu, pa se nanj ne mislijo več naročiti, da nam vrnejo to ali prihodnjo številko. Onim dolžnikom, ki pa še niso poravnali starega dolga, list tako in tako ustavimo.

Cesarjevič Rudolf in visoka njegova soproga Štefanija zapustila 8. t. m. Opatijo ter se odpeljeta na Dunaj, kder ostaneta predpustom; proti koncu meseca februarja pa opotujeta v Karf. Mislila sta obiskati tudi Egipt, a za letos se je popotovanje odložilo.

Imenovanja. Okrajni glavar g. Eluschegg v Pulji je imenovan namestniškim svetnikom na Primorskem in pride najbrže za glavarja v Poreč. Deželne sodnije sovetnik Pfügl je premeščen k pomorskej in trgovinskej sodnji v Trstu in tajnik pri istej, baron Fluck, je imenovan deželne sodnije sovetnikom.

Duhovske spremembe v tržaški škofiji. Č. g. Jožef Jane, kapelan v Rukavcu, je prestavljen v Opatijo; č. g. Anton Puž, koperator v Kastvi je bil prestavljen kakor kapelan v Rukavac; č. g. Matej Grškovič, kapelan v Opatiji postal je administrator izpraznene župe v Veprincu. Umrli je č. g. Sironič, umiroljeni župnik v Trvižu. V Goriškem centralnem semenišču ima tržaško-koperska škofija 46 bogoslovcev, in sicer v prvem letu 26, v drugem 10, v tretjem 7 in v četrtem 3; po narodnosti 6 Slovencev, 9 Hrvatov, 10 Italijanov in 21 Čehov. — Od teh vzdržuje duhovščina Tržaško-koperske škofije 14.

Proračun tržaške občine za leto 1887 po sklepih mestnega sveta: Dohodki:

	redni	izvanredni
Osrednja uprava . . .	4.600 gl.	— gl.
Davki	2.254.400 „	3.400 „
Občinsko pr. množenje . .	577.640 „	750 „
Poduk	56.890 „	— „
Miloščine	184.350 „	1.600 „
Krajna policija	107.480 „	1.800 „
Voda, ceste in druge naprave	51.400 „	— „
Vojaške datjave	7.200 „	— „
Bogočastje, slavnosti, gledališča	1.740 „	— „
Skupaj	3.245.700 gl.	7.150 gl.

Troški:

Osrednja uprava	229.700 gl.	4.400 gl.
Davki	882.530 „	100 „
Občinsko premnoženje . .	482.000 „	89.390 „
Poduk	491.620 „	2.850 „
Miloščine	546.300 „	3.200 „
Krajna policija	355.810 „	3.200 „
Voda, ceste in druge naprave	182.600 „	42.450 „
Vojaške datjave	21.230 „	— „
Bogočastje, slavnosti, gledališča	51.380 „	1.900 „
Skupaj	3.229.200 „	146.890 gl.

Bilanca: Redni dohodki 3.245.700 gl. Prebitok 16.410 gl. „ troški 3.229.200 gl. izvanredni dohodki 7.150 „ „ Primanjkljaj 139.740 gl. „ dohodki 7.150 „ „ „ 139.740 gl. Dejanski primanjkljaj 139.740 gl.

Da se ta primanjkljaj pokrije, dovolilo se je mestnemu starešinstvu, da sme do 150.000 gl. na posodo vzeti.

Tržaški promet po suhem in po morji v letu 1886. Po suhem se je v letu 1886 uvozilo v Trst 9.711.279 in iz Trsta izvozilo 3.130.994 metr. centov blaga. V letu 1885 je znašala uvoznja 9.063.807, in izvoznja 3.142.815 metr. centov; tedaj se je v letu 1886 uvozilo za 647.472 metr. cent. več, izvozilo pa za 11.821 metr. centov manj blaga, skupaj je tedaj promet znašal za 635.651 metr. centov več. — Kar se pa tiče pomorskega prometa, prišlo je v Trst v letu 1886 3970 ladij na jadra z 212.521 bačvami in 2836 parnikov 939.197 bačvami, skupaj 6806 ladij z 1.151.718 bačvam., tedaj se je v letu 1886 voznja zmanjšala za 165 ladij in 116.228 bačev;

iz Trsta pa je v letu 1886 odplulo 3946 ladij na jadra z 213.096 bačvami, in 2806 parnikov z 936.970 bačvami, skupaj 6752 ladij z 1.150.066 bačvami; v letu 1885 pa 6932 ladij z 1.264.051 bačvami, tedaj se je v letu 1886 izvozna zmanjšala za 180 ladij in 113.984 bačev. Temu zmanjšanju je kriva kolera.

Tržaški promet s kavo v l. 1886. je zopet narasel in dosegel največjo številko v statistiki zadnjih 10 let. Vpeljalo se je 397.280 m. centov; izvozilo 412.280 m. centov, v skladiščih pa ostane koncem leta 65.000 m. centov, med tem ko promet leta 1885. izkaže 397.280 — 412.280 in 80.000 m. centov. Vzrok ugodnemu prometu je diferencialna carina, katero je dovolila vlada za uvažanje raznega kolonialnega blaga. Zaloge so iznašale v letih 1877. do 1882. do 30 po sto vpeljanega, zadnje 4 leta pa je številka padla celo na 15 po sto. Gotovo bi bil promet še večji, da so zaloge večje in bolje previdene.

Gospodarijo na mestu baže iz Brazije, posebno Rio in jako zanimivo je opazovati močno gibanje v ceni zadnjih deset let.

Poprečna cena je bila kavi Rio v Trstu:

leto	minimum	maksimum	poprečna
1877.	91.75	113.33	102.12
1878.	71.20	99.29	85.25
1879.	55.12	82.54	68.83
1880.	65.87	87.25	76.56
1881.	49.83	69.62	59.73
1882.	37.—	60.21	48.44
1883.	40.08	58.58	49.33
1884.	49.83	67.45	58.68
1885.	44.46	58.96	51.67
1886.	50.27	66.75	58.51

Poprečna cena v 10 letih minimum 55.54 gl., maksimum 76.41 gl., poprečna 65.92 gl.

Gospodje člani „Tržaškega Sokola“ so povabljeni, da se blagovole vdeležiti „volilnega shoda“, kateri bo v nedeljo, dne 9. januarja t. l. v prostorih pivarne Judtmann, Via Coroneo št. 23. — Na zdravje! — Volilni odsek „Tržaškega Sokola“.

Ples ženskega oddelka delalskega podpornega društva v dvorani Monte verde obeča biti obilo obiskovan, ker se že zdaj ljudje oglašajo za vstopnice, katerih število pa je omejeno zaradi prostorov. Kakor se sliši, razun pesalcev „Kola“, tudi mnoge družabnice pridejo v narodnih opravah, torej se je nadejati lepega in vselega večera.

Veliki ples veteranskega društva tržaškega bo v soboto, 8. t. m. v gledališču „Fenice“. Mej počitkom bo tombola z velikimi dobiti; karte za tombolo se dobivajo že zdaj po 10 soldov v uradni veteranskega društva, Corsia Stadion, 15.

Kaki prijatelji so Italijani Avstriji, dokazuje najbolje to, da je v Avstriji 60 italijanskih časnikov prepovedanih; mej tem ko so ruski le trije prepovedani. Nemških je prepovedanih 43, francoskih pa 10. Ta prepoved velja za pošiljanje časnikov s pošto; sodniško pa je prepovedano vseh skupaj 7 časnikov, in sicer 4 italijanski in 3 nemški.

Brzjavni tečaj v Trstu za vse tiste izobražence, ki nameravajo stopiti v državno pošto ali brzjavno službo, pričel se bo 1. februarja in bo trajal štiri mesece. Prošnje do 20. januarja c. kr. poštenu in brzjavnemu ravnateljstvu v Trstu. Zahteva se starost med 18 in 30 leti, nemomadeževano življenje, dovršena velika gimnazija ali velika realka in pa telesna sposobnost. Zahteva se tudi znanje francosčine v tolišnji meri, kolikor se je potrebuje za gladko prestavljanje. Kdor je že v državni ali vojaški službi, prositi mu je službeno.

O vojni mornarici. Vojni brod „Nautilus“ je odplovil iz Aleksandrije, „Saida“ pa dospel v Pernambuko.

C. kr. notar Jos. Kavčič prestavljen je iz Komna v Gorico. Za Goriške Slovence velika pridobitev, ker gospod Kavčič izvestno uraduje skoro izključljivo slovensko in je navdušen narodnjak.

Slovenci nismo narod! Openski poslanec, gosp. I. Danec se je nekda izrazil proti drugim slovenskim poslancem, v seji, v kateri je glasoval za lahonsko resolucijo, da Slovenci nismo narod. — Naj bi nam openski učenjak vendar povedal, kaj pa smo mi Slovenci?

Novo nemško društvo. Nekateri člani pevci so se odcepili od tržaškega „Turnvereina“ ter osnovali samostalen „Triester Männer-Gesangsverein“. Sinoči je imelo novo društvo v rodutnej dvorani svojo osnovalno zabavo z plesom.

Tržaške novosti:

Vreme. Uže par tednov smo imeli sicer mrzlo, a lepo, jasno vreme; denes pa je prevzel zopet jug svoje vladarstvo in imamo deževno vreme.

Nagla smrt. Včeraj dopoldne so našli 30letno zasebnico Marijo Kanau iz Tolmina mrtvo v svojem stanovanju v ulici Riborgo št. 3.

Zblaznol je težak Jakop Viktori, stanujoč v Recola št. 361. Straže so ga prijele na lesnem trgu in ga odvedle v bolnico.

Nesreče. Miha Skok, težak železnice 50 let star, oženjen, oče 3 otrok, padel je včeraj ob 2 uri pri žrjavu v dogani in je bil precej mrtev. Hotel je nekaj popraviti, a žrjavla moč ga je tako silno odbila, da se je ubil. — Mornar Stefan Kovačević je padel včeraj popoldne v morje. Dva težaka sta mu prihitela na pomoč ter ga iz mrzle kopelji izvlekla. — Agent A. Alojzija Trevisani so našli mrtvega v hlevu hiše št. 34 ulice Torrente, kjer je bil prenočil.

Policijsko. Težak Ivan Filip je dregol svojega druga Antona Bonora z nožem v nos. Za to nenavadno novoletno darilo so Ivana zaprli. — Težak Matej Samson se je preveč gostil ter se prevrnil v ulici Bachi in obležal. Našli so ga s pobito glavo ter ga odveli v bolnico. — Dva potepuha sta htela gosp. K. v ulici Crociera „novo leto voščiti“. Gospodarjev sluga Peter M. jima je zabranil vhod in voščila sta ga zato dobro pretepla ter pobegnola. — Zaprli so Jurja B. iz Podgore, ker ni hotel plačati v nekeje gostilni trošek od 20 nč. ter se prepiral z stražarjem. Zdaj mu vsaj ne bode treba delati dolgovi!

Prost. požarna bramba v Vipavi priredi v nedeljo 9. t. m. plesno veselico v prostorih narodne čitalnice vipavske društvenim namenom v prid brezplačno prepuščenih. Pri plesu svira kvintet znane Plomerjeve družbe iz Karlovih várov. Ustopenina je eden forint za gospode. Začetek ob 7. uri zvečer. K obilnej udeležitvi p. n. čast občinstva vabi najuljudneje „Odbor“.

Književnost.

Cerkvene pesni nabrane med slovenskim narodom (zvezek II.) je izdalo te dni ceciljansko društvo za Goriško nadškofijo. — Ta zvecek obseza 21 cerkvenih, prav lepih pesni in stane 55 kr. — Velike hvale vredno začetje ceciljanskega društva na Goriškem je treba na vso moč podpirati; gospodje učitelji in organisti sploh bi si vsi morali naročiti vse cerkvene pesni, katere izdaje to društvo in tudi drugi rodoljubi bi morali podpirati ceciljanske društve, če uže ne zaradi družega, baš zaradi tega, da se odstranijo iz naših cerkva opere in drugo klanfarsko ter se uvede v nje pravo cerkveno petje, ki človeški duh povzdiguje in blaži, a ne draži. — Po našem menjenju ceciljansko društvo dela za prepotrebno reformo, in zaradi tega mu mi deštujemo ter mu gajimo posebne simpatije, katere naj bi se mej Sloveni le širile.

Gospodarskega Lista v Gorici izšla je te dni 7. št. v, ki obseza te le važne spise: Uredništvo: Naznanilo, E. Kramer: O izreji konj, I. Venuti: Poročilo o delovanju sirarskih zadrug, E. Kramer: O kmetijskem kolobarjenju, G. Kronabeth-vogel: O pogozdovanju zemljišč, Uredništvo: Gospodarske raznoterosti.

Gospodarske in trgovinske stvari.

Premišljevanje o razstavi govedine i kmetijskega orodja v Podgradu dne 27. novembra 1886.

Kdo še dan denašnji dvomi, da je živinoreja glavni, da, najvažnejši del gospodarstva? To ve pač vsak 6 letni kmečki otrok, da brez blaga kmetu ni obstanka; v prvej vrsti pa, da goved je gospodarju najmočnejša zaslomba v vseh ozirih. Naš namen danes ni, naštevati dokaze k temu uže itak sploh poznatemu pravilu, ampak hočemo spodbujati sploh gospodarje, naj se z večjo marljivostjo in ljubeznijo lotijo živinoreje. K temu resnemu opominu nas napeljuje izid razstave goveje živine v Podgradu dne 27. novembra, o kateri hočemo nekoliko pobliže spregovoriti.

Oglasilo je vsled pravil 34 gospodarjev 43 glav govedine k razstavi in tekmovanju za premije; pripuščenih k tekmovanju pa je bilo samo 16 glav, in to: 6 bikov, 4 krave in 6 junic, ker iz-

ključnih je bilo mnogo zaradi nepravilne starosti ali pa zaradi družih pomanjkljivosti, naštetih v §. 8 dotičnih pravil. Nekoliko oglašene živine pa tudi ni bilo priglane, ker je razglas, da bo razstava dne 27. novembra, tekral malo dni prej prišel med svet i oglaševalci so se izgovarjali, da blago ni bilo sposobno gleštano i rejeno za razstavo. Poslednji izgovor zdi se nam prav tako ničev, kakor da bi nemarni uradnik neredno opravljaj svojo službo i proti uadzorniku, kateri se nenadoma prikaže, da pregleda urad, izgovarjal se: „Gospod nadzornik! zakaj pa niste vsaj 14 dni prej naznanili svojega prihoda, da bi bil med tem časom vse v red postavil!“ . . . Pohvaljen mora biti le oni uradnik, kateri je vedno pripravljen z veseljem izkazati nadzorniku svoj urad. Tem več velja pa to pri živinoreju, kateri za svoj trud ne more drugzega plačila pričakovati, nego je večja ali manja vrednost njegove živine, med tem ko (po navadi) tudi nemarni uradnik potegne vsak mesec svojo plačo, kakor da bi priden bil — to se ve da le, dokler ga ne zadene zaslužena kazen.

Jeli se pa temu pravi „umna živinoreja“, ako se gospodar ne upa svojega blaga pokazati, ako ga vsaj mesec dni poprej ne izkoplje iz blata i mu potem hrano maši spredaj i zadaj, da mu saj gola rebra pokrije? Jeli to modro ravnanje gospodarja z blagom svojim, o katerem pravi, da je glavni pripomoček njegovemu gospodarstvu? Žal Bog, da dokler bo videti vse leto, voz za vozom sena, vahljajočega se po cesti proti Trstu, ni upati zdatnega zboljšanja živinoreje pri nas; pa o tem spregovorimo drugi krat, ker danes namerjavamo le svoje opazke o razstavi načrtati, ter smo le mimogrede omenili žalostno stanje živinoreje v našem okraju z majhnimi izjemami.

Prečeno se je blago po stihih za vsak del života posebe, po katerem pravilo blago more doseči največ 30 stihov. Blago, ki ni doseglo vsaj 20 stihov, ni moglo biti premirano. Dosegli so: Matija Dobrila iz Herpelj za bika z 27 stih, I. dar 50 gld., Anton Zidarič iz Podgrada za bika z 25 stih, II. dar 35 gld., Janez Rabič iz Beča za bika z 24 stih, III. 25 gld., Jožef Babuder iz Materije za kravo 29 stihov I. dar 35 gld., Janez Kastelic iz Brezovice za kravo 23 stihov II. dar 25 gld., za tretji dar ni nobena krava imela 20 stihov, Jožef Vatovec iz Rožic za junico z 25 stih I. dar 25 gl., Pavle Križman iz Javorja za junico z 23 stih II. dar 20 gld., Anton Babič iz Beča za junico z 23 stih III. dar 15 gld.

Smemo trditi, da so premije dosegli le taki živinorejci, ki so lepo blago prignali i ki svoje blago navadno gleštajo dobro, torej so umni gospodarji. In takim gospodarjem prav iz srca privoščimo darove, katere so desegli z ozirom na kakovost blaga, ker ob enem je bila obdarovana tudi njih marljivost pri postrežbi blaga; kdor pa se ni upal svojega blaga pokazati — znamenje, da je nemarnej, ali pa neumnej, ali pa celo oboje skupaj! Pri stihovanju se je tudi v poštev jemala čistost plemen, bodisi to domače ali uvoženo; in prav v tem oziru opazovalo se je, da popolnem čistega plemena v tem okraju ni, ali pa vsaj prignalno se ga ni, i to je bil uzrok, da nobeno govedo ni doseglo vseh stihov, to je 30.

Kaj more umna reja, opazovali smo posebno pri junici Jožefa Vatovec, katero je od zicea pribavil s Kranjskega, kder so v živinoreji gotovo za 100 let pred nami. Ona junica, če tudi še le 22 mesecev stara, bila je največje i najlepše rejeno govedo na razstavi. Da so pa na Kranjskem v živinoreji toliko pred nami, imajo se tam zahvaliti menda c. kr. kmetijske družbi, katera uže toliko let obstoji i marljivo deluje, mej tem, ko smo pri nas komaj začeli se malo gibati, a še nismo prišli do pravega spoznanja, da „v edinosti je moč“ ter še vedno se obotavljajo gospodarji mnogoštevilno pristopiti našej kmetijski zadrugi i tako neposredno sodelovati pri zboljšanju razmer kmetijskega stanu v našem okraju. Borih 42 udov šteje naša kmetijska zadruga, a uže smemo se ponasati, ako ne bi bili drugih uspehov dosegli, da smo vsaj merodajne kroge opozorili na naše obupno stanje glede gospodarstva i da nam je treba izdatne podpore i pomoči, sicer propademo popolnoma. Koliko večjih uspehov bi se pa dalo doseči, ako bi gospodarji sploh vsega okraja pristopili zadrugi i tako pokazali, da jim je kaj ležeče na boljše prihodnosti.

Z razstavo govedine združena je pa bila razstava kmetijskega orodja i tudi o tej hočemo nekoliko spregovoriti.

Na ogled je bilo več plugov, orodja za pletev, za osipanje, za izkapanje krompirja, za saditev turšice i repe po vrsteh; mlatilnica, vejalnica (gorenjski „pajkelj“) i slamoreznica.

Namen te razstave je bil, dati našemu kmetu priliko, da vidi, s kakovim orodjem drugod obdelujejo polje, da s pridelkom preplavijo naše trge v Trstu, na Reki in v Pulji tako, da je naš kmet prisiljen, svoj glavni pridelek, krompir, pod kup prodavati i vsega na trg postaviti, da toliko vdobi, kolikor mu treba, da davke plača. Potem pa mora stradati uže po zimi, ako hoče seme prihraniti za prihodnje leto; pri vsem tem pa mora začeti uže o sv. Jurji turšico kupovati — na upanje do košnje i takrat seno prodati, da dolg poplača. Ta obupni položaj je našega kmeta privede, uže do roba propada — do žganja! Žalostno, pa resnično! V žganju išče tolažbe za obup i toči se ga v našem okraju malo da ne toliko kolikor vina i piva vkup — da se Bog usmili! Poreče kdo, z novim železnim plugom, obsipalnikom itd. ne odvrnemo našega naroda od žganja; ali to oporekanje ni popolnoma resnično, kar hočemo tudi dokazati. Trgovec veselo odpre vako jutro svojo štacuno i ves dan teka mej šterimi zidovi kakor mravlja, ker upa zvečer spaviti lep dobiček v mošnjček; on ljubi svojo trgovino, dokler mu dobiček prinaša, a ta ljubezen se takoj ohladi, ako mu gre po rakovo na mesto naprej. Tako kmet le tedaj veselo brba v zemlji, ako ve, da pride čas žetve i tedaj mu se spleča trud vsega leta. Ako pa pridelek ne zadostuje za davke, živč in obleko njemu in njegovej družini — tedaj izgubi veselje do kmetijstva i naposled tudi gotovo pride pod zlo. Pri današnjih okolnostih ni mogoče kmetu veselja i ljubezni do kmetijstva zopet oživiti drugače, nego z umnim orodjem, katero mu olajša trudapolni posel, ob enem pa pomnoži pridelek, ker zemlja je bolje obdelana; kmet postane pogumen, ponosen, varčen in kot tak se gotovo ne loti žganja. Poznamo v tem okraju preko 20 kmetov, kateri so si omislili nov železni plug in trdim, da ni jednega med njimi, kateremu ne bi se bilo veselje obudilo do kmetijstva; ni jednega, da bi se v žganje pogrezoval; a to je le začetek napredka. (Dalje prih.)

Listnica upravnštva.

Sl. del. br. družto Idrja. Plačano celo leto 1886 in prvo poltje 1887. Gosp. J. N. — 2 gl. smo sprjeli, ostalo Vam popustimo.

Izjava.

Podpisani izreka javno, da je vse, kar on v kakem listu priobčuje, priobčeno pod njegovim imenom, in odločno odklanja od sebe očetovstvo kakega drugačnega dopisa, naj je že spisan v zmislu njegovih nazorov ali ne.

V Gorici, 3. januarja 1887.

Dr. Franc Oblak.

Borsno poročilo.

Na borski zopet mlahovost in so kurzi nekoliko slabši postali. Nekoliko je temu uzrok tudi težavnejša sestralska likvidacija in pa slabo finančno stanje na Ogerskem.

Dunajska borsna.

dne 4. januarja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	—	—	gld. 82:60
„ v srebru	—	—	84:—
Zlata renta	—	—	114:20
5% avstrijska renta	—	—	101:40
Delnica narodne banke	—	—	880:—
Kreditne delnice	—	—	293:10
London 10 lir sterlin	—	—	126:15
Francoski napoleondori	—	—	9:95
C kr cekini	—	—	5:93
Nemške marke	—	—	61:72 1/2

Naznanilo.

P. t. gospodarjem, čast. duhovščini, g. učiteljem in vsem prijateljem kmetijstva vsajamo si naznanjati, da je na svetlo prišla nova kmetijska knjiga z naslovom:

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem u pouk.

Po naročilu visokega c. kr. ministerstva kmetijstva spisal

E. KRAMER,

ravnatelj železne kmetijske šole v Gorici.

Knjiga govori na kratko o vseh km tijskih strokah in vsem prjateljem kmetijstva vsajamo si naznanjati, da je na svetlo prišla nova kmetijska knjiga z naslovom: 16 tiskovnih pol na močnem pajrju ter ima 83 podob. Ker je dovolilo vis. c. kr. ministerstvo za tsk knjige zdatno podporo, jej je cena samo 10 kr.

Dobiva se tudi v tiskarni Dolene v Trstu.

